

«Η παράταση της φοίτησης στο Νηπιαγωγείο
ως παράγοντας ομαλής μετάβασης των
παιδιών στο Δημοτικό Σχολείο
– Εμπειρική Έρευνα»

Δρ Ελένη ΜΟΥΣΕΝΑ
Σχολική Σύμβουλος Προσχολικής Αγωγής

Ημερίδα 4-4-2013

Η **μετάβαση** αποτελεί ένα
ατομικό, προσωπικό, ιδιαίτερο και μοναδικό βίωμα
για το κάθε άτομο, συνδεδεμένο με **αλλαγές ρόλων**
και περιβαλλοντικών συνθηκών.

Δεν αποτελεί μια και μοναδική ενέργεια μετακίνησης.
Είναι συνεχιζόμενες προσπάθειες σύνδεσης του
περιβάλλοντος του παιδιού με το νέο και άγνωστο
περιβάλλον.

Κοινό σημείο σε κάθε μετάβαση είναι
η τελική αποτίμηση και η απόδοση
θετικών ή αρνητικών χαρακτηριστικών,
ο τρόπος βίωσης και αντιμετώπισης των
αλλαγών από το ίδιο το άτομο
που μετέχει στη διαδικασία

Χαρακτηρίστηκε ως «κρίσιμο γεγονός της ζωής», «κρίσιμη φάση», «ζώνη προβλήματος».

Σε πρόσφατες ερευνητικές προτάσεις προσδίδονται **θετικά χαρακτηριστικά** τονίζοντας το στοιχείο της αλλαγής ως πρόκληση για μια νέα αρχή.

Παράγοντες

που αλληλεπιδρούν και διαμορφώνουν
τη διαδικασία της μετάβασης είναι:

- το παιδί, η οικογένειά του,
- το επάγγελμα των γονέων,
- η ποιότητα της προσχολικής αγωγής,
- οι κοινωνικές νόρμες και αξίες,
- οι κανονισμοί και οι πολιτικές.

Άλλοι παράγοντες που παίζουν καθοριστικό ρόλο είναι:

- Τα στοιχεία κοινωνικής προσαρμογής που έχουν κατακτήσει τα νήπια.
- Οι συγκεκριμένες δεξιότητες που πρέπει να έχουν κατακτήσει πριν την είσοδό τους στο Δημοτικό.
- Οι βασικές γνώσεις που πρέπει να κατέχουν.
- Οι προδιαθέσεις που έχουν για ένα επιτυχημένο ξεκίνημα.
- Η φυσική τους κατάσταση.
- Η οικογενειακή τους κατάσταση.

Βασική προϋπόθεση
για ομαλή μετάβαση αποτελεί
η εκτίμηση με συστηματική παρατήρηση
της αναπτυξιακής του ωριμότητας ή μη.

Η παράταση της φοίτησης στο Νηπιαγωγείο

Η απόφαση της μετάβασης ή της παραμονής του παιδιού για ένα επιπλέον χρόνο στο Νηπιαγωγείο είναι καθοριστικής σημασίας για τη μαθητική του διαδρομή.

Η διαδικασία της απόφασης εμπλέκει όλους όσους «γνωρίζουν» το παιδί.

Γονείς, Παιδίατρος, Νηπιαγωγός,
Σχολική Σύμβουλος, Ιατροπαιδαγωγικές Υπηρεσίες.

Η Παιδαγωγική, όπως και η Πολιτική και η Ψυχανάλυση, έχουν χαρακτηριστεί από τον Καστοριάδη ως τα πιο δύσκολα επαγγέλματα, από την άποψη ότι δεν γνωρίζεις εκ των προτέρων τα αποτελέσματα.

Η απόφαση για τη Μετάβαση του παιδιού στο Δημοτικό σχολείο είναι μια αρκετά δύσκολη και πολύπλοκη υπόθεση.

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (Π.Δ. 200 ΦΕΚ 161/13-8-1998), προβλέπεται η παραμονή για έναν επιπλέον χρόνο στο Νηπιαγωγείο νηπίων,

- ✦ τα οποία για σοβαρούς οικογενειακούς λόγους ή λόγους υγείας δεν μπορούν να παρακολουθήσουν την Α΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου.

Οι λόγοι πιστοποιούνται με βεβαίωση ιατροπαιδαγωγικής υπηρεσίας ή κρατικού θεραπευτηρίου.

- ✦ Επίσης, επανάληψη γίνεται όταν διαπιστώνεται από ιατροπαιδαγωγική υπηρεσία ή το Σχολικό Σύμβουλο Προσχολικής Αγωγής ότι το νήπιο παρουσιάζει σοβαρές δυσκολίες για να παρακολουθήσει τα μαθήματα της Α΄ τάξης Δημοτικού.

Σε κάθε περίπτωση επανάληψης της φοίτησης
απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των γονέων.

Τα τελευταία σχολικά έτη παρατηρήθηκε σημαντική
αύξηση των περιπτώσεων των νηπίων που επανέλαβαν
τη φοίτηση στο νηπιαγωγείο
και αυτή συμπίπτει με σημαντικές ρυθμίσεις στην
εκπαιδευτική πολιτική για την προσχολική ηλικία.

Θεσμικές ρυθμίσεις

- ◆ Η καθιέρωση της υποχρεωτικής φοίτησης στο νηπιαγωγείο για ένα έτος στα παιδιά ηλικίας πέντε χρόνων.
(Ν.2518/2006 αρ.73§1)
Πρώτο σχολικό έτος εφαρμογής το 2007-08.
- ◆ Η εισαγωγή των νέων αναλυτικών προγραμμάτων σε όλες της βαθμίδες της υποχρεωτικής εκπαίδευσης συμπεριλαμβανομένης και τις προσχολικής και η εφαρμογή του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών.
(Υ.Α. 21072β/Γ2 ΦΕΚ Β' 303-304/13.3.2003)

Το Νηπιαγωγείο αποτελεί τον πρώτο
εκπαιδευτικό θεσμό στον οποίο εντάσσεται το παιδί.
Ικανότητες, δεξιότητες, συμπεριφορές, δυσκολίες και
αδυναμίες αναδύουν κατά την εμπλοκή του σε
εκπαιδευτικού περιεχομένου δραστηριότητες.

Στις περιπτώσεις που παρατηρούνται σοβαρές δυσκολίες για να παρακολουθήσει το παιδί την Α΄ τάξη του Δημοτικού απαιτείται:

- ✦ Επαγγελματική υπευθυνότητα και παρατηρητικότητα των νηπιαγωγών.
- ✦ Ευαισθητοποίηση και κατανόηση από τους γονείς των δυσκολιών που αντιμετωπίζει το παιδί.
- ✦ Ρεαλιστικές προσδοκίες από μέρους των γονέων τόσο για το Νηπιαγωγείο όσο και για το Δημοτικό
- ✦ Συνεργασία και επαγγελματική εχεμύθεια μεταξύ των υπηρεσιών και των ατόμων που εμπλέκονται.

Πιθανές συμπεριφορές των γονέων:

- ✦ Γνωρίζουν για το «πρόβλημα», έχουν γνωμάτευση, την εμφανίζουν. Είναι συνεργάσιμοι, συχνά έχουν εξειδικευμένες γνώσεις επί του θέματος. Πρώιμη παρέμβαση.
- ✦ Γνωρίζουν το «πρόβλημα», δεν το έχουν αποδεχθεί, το αποσιωπούν. Δεν είναι συνεργάσιμοι, είναι επιφυλακτικοί και απόμακροι. Χάνεται πολύτιμος χρόνος.
- ✦ Δεν έχουν αντιληφθεί κάτι ως «πρόβλημα». Αυξημένη ευθύνη της Νηπιαγωγού για την πρώιμη επισήμανση και αντιμετώπιση αυτών των περιπτώσεων.

Πορεία αντιμετώπισης του θέματος από Νηπιαγωγούς...

- ✦ Πηγές πληροφόρησης (γονείς, φορείς), ιστορικό του μαθητή.
- ✦ Παρακολούθηση, πίστωση χρόνου.
- ✦ Ενημέρωση Σχολικού Συμβούλου Γενικής Αγωγής.
- ✦ Στρατηγική αντιμετώπισης του προβλήματος.
- ✦ Αποτίμηση αποτελέσματος.
- ✦ Ενημέρωση Σχολικού Συμβούλου Ειδικής Αγωγής.
- ✦ Στρατηγική αντιμετώπισης, παραπομπή σε ΙΠΥ.
- ✦ Προβληματισμός και απόφαση για επανάληψη φοίτησης (Ιούνιο ή Σεπτέμβρη).

Σκοπός και μεθοδολογία της έρευνας

- ❖ Μελετώνται οι περιπτώσεις επανάληψης της φοίτησης σε νηπιαγωγεία της Αττικής, (Αγ. Δημητρίου, Αλίμου, Αργ/λης, Ελληνικού, Γλυφάδας)
αναφορικά με την συχνότητα, τους λόγους, τη διαδικασία και τα αποτελέσματα αυτών.
- ❖ Η μέθοδος της έρευνας είναι ποσοτική με συνδυασμό ποιοτικής προσέγγισης σε ορισμένες περιπτώσεις.

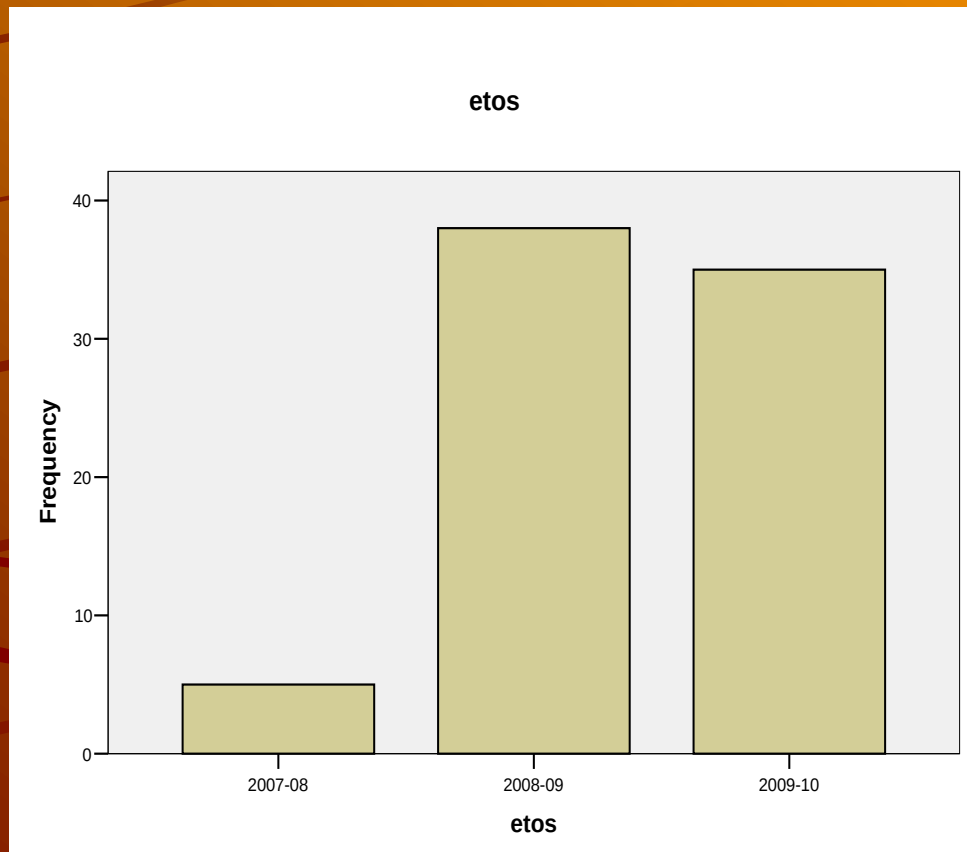
Σκοπός και μεθοδολογία της έρευνας συνέχεια...

- ✦ Τα δεδομένα κωδικοποιήθηκαν και αναλύθηκαν με το στατιστικό πακέτο SPSS 13.
- ✦ Η στατιστική ανάλυση αφορά στα περιγραφικά στατιστικά μονομεταβλητών και διμεταβλητών συχνοτήτων και των σχέσεων μεταξύ αυτών.
- ✦ Περιορισμός: Δεν επιχειρείται επαγωγική στατιστική ανάλυση για την οποία απαιτείται μεγαλύτερης εμβέλειας έρευνα.

Υπολογισμός Μονομεταβλητών Συχνοτήτων

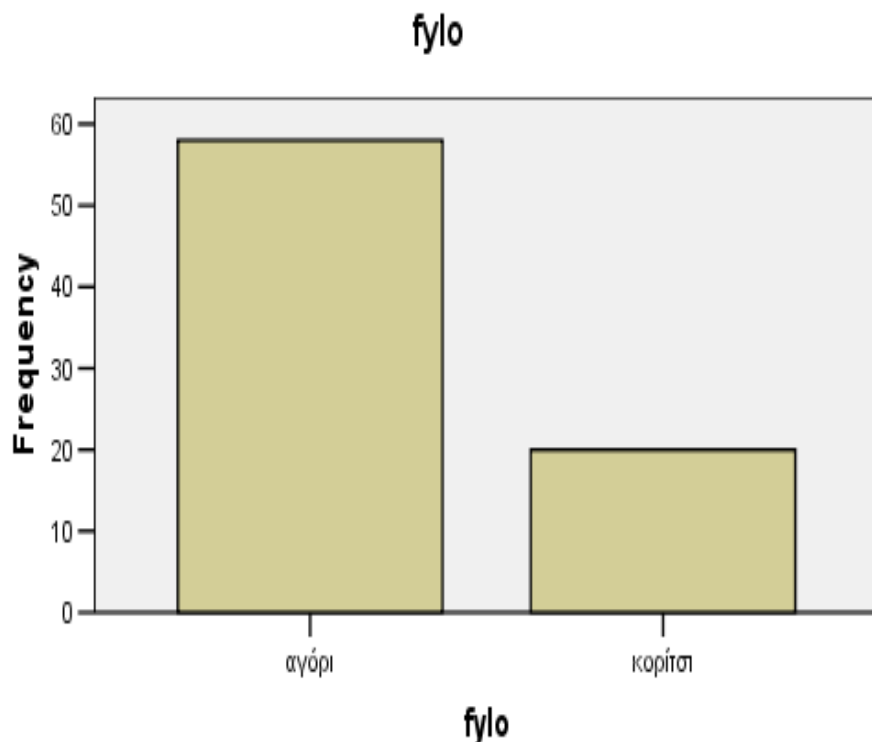

Επαναλήψεις φοίτησης ανά Σχολικό έτος

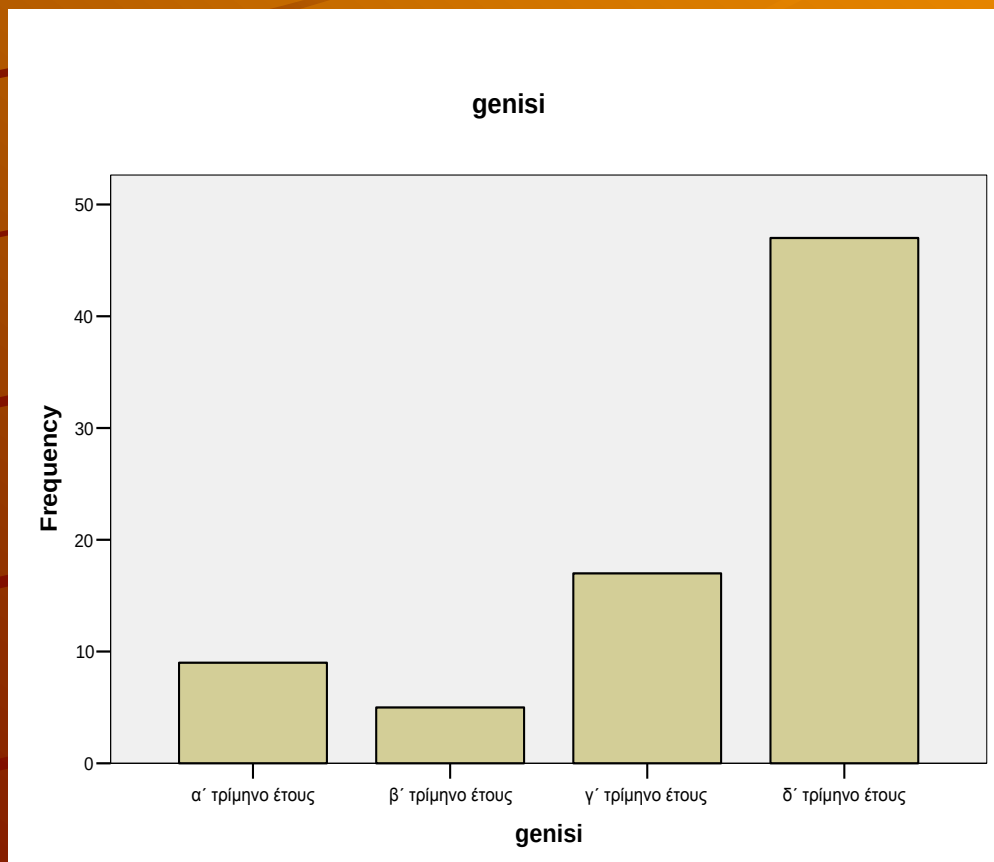
		Frequency	Percent
Valid	2007-08	5	6,4
	2008-09	38	48,7
	2009-10	35	44,9
	Total	78	100,0

Φύλο μαθητών που επανέλαβαν τη φοίτηση

		Frequency	Percent
Valid	αγόρι	58	74,4
	κορίτσι	20	25,6
Total		78	100,0

Τρίμηνο του έκτου έτους γέννησης πριν την εγγραφή

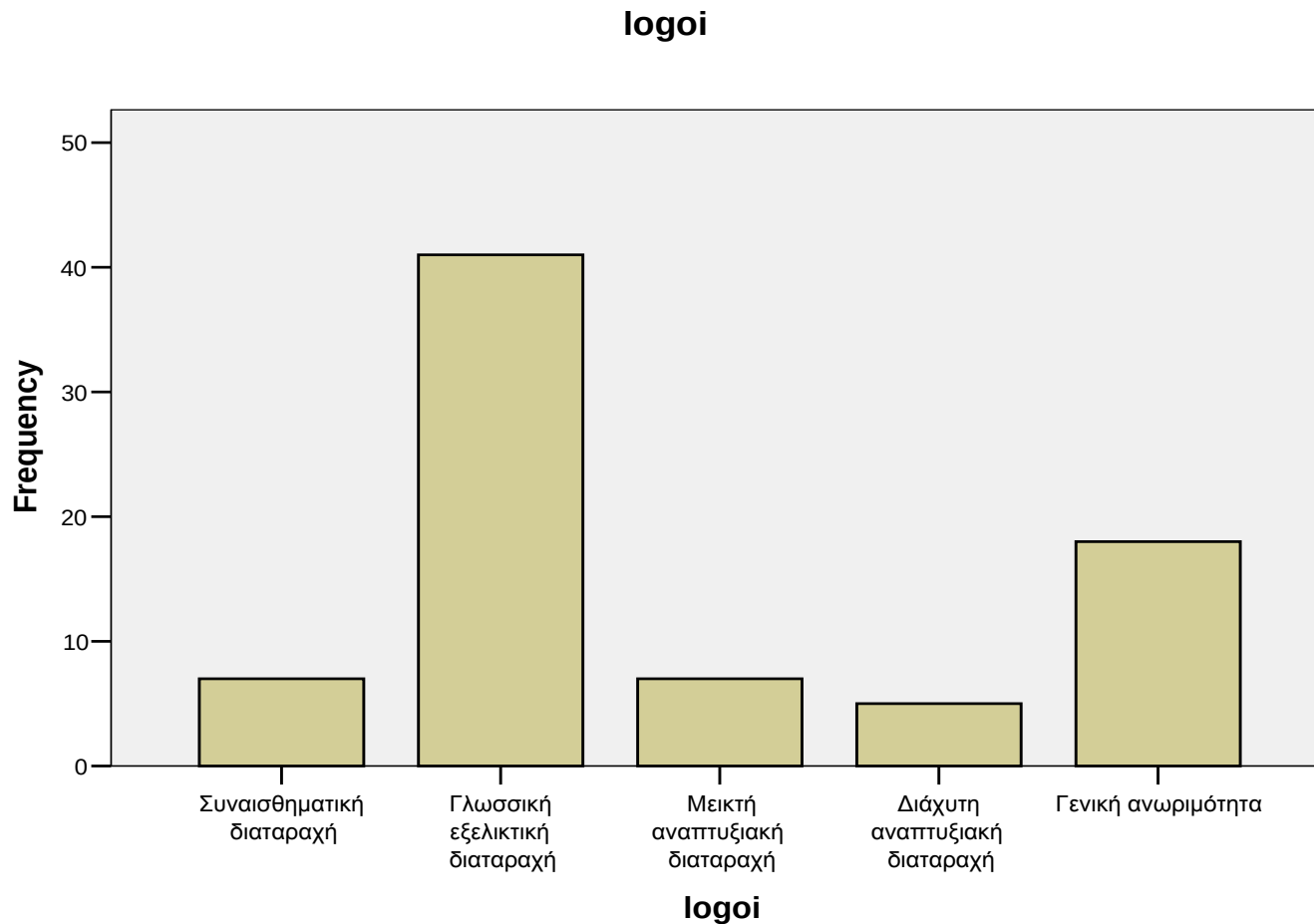

		Frequenc y	Percent
Valid	α' τρίμηνο έτους	9	11,5
	β' τρίμηνο έτους	5	6,4
	γ' τρίμηνο έτους	17	21,8
	δ' τρίμηνο έτους	47	60,3
	Total	78	100,0

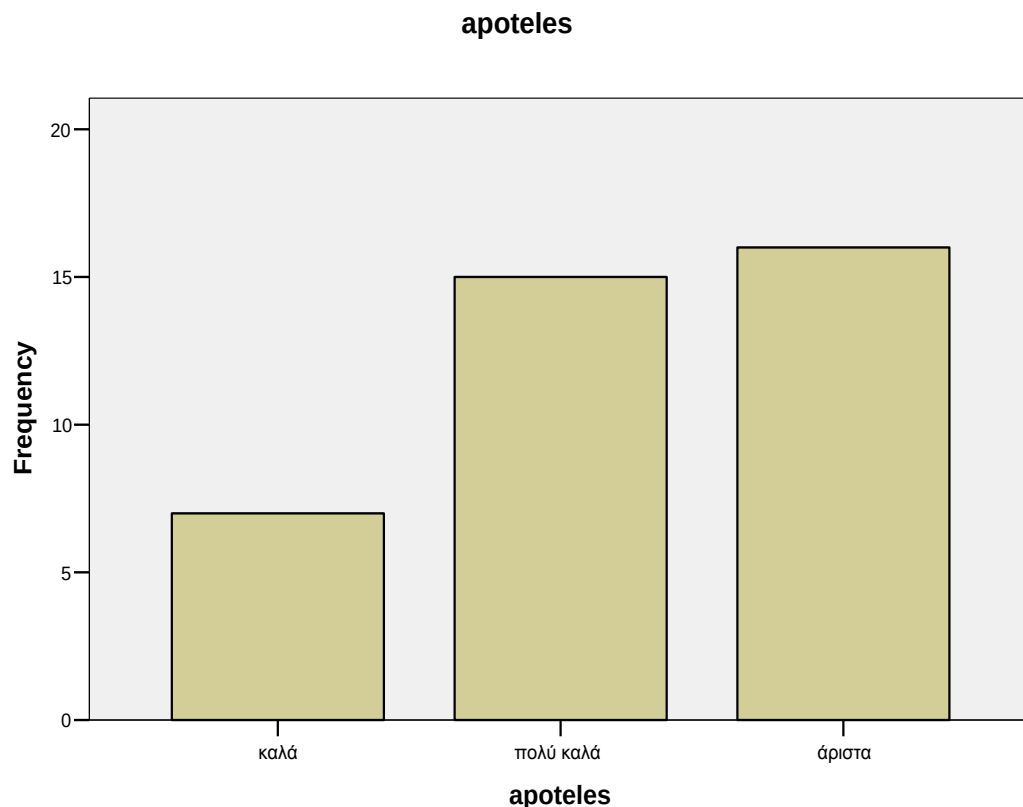
Ποιος πρότεινε την επανάληψη της φοίτησης

		Frequency	Percent
Valid	Ιατροπαιδαγωγική Υπηρεσία ή Νοσοκομείο	51	65,4
	Σχολ. Σύμβουλο και Νηπιαγωγό	27	34,6
	Total	78	100,0

Λόγοι για τους οποίους προτάθηκε η επανάληψη της φοίτησης

Αποτελέσματα της επανάληψης για το έτος 2008-09 (από διερεύνηση των περιπτώσεων τον Ιούνιο 2009)

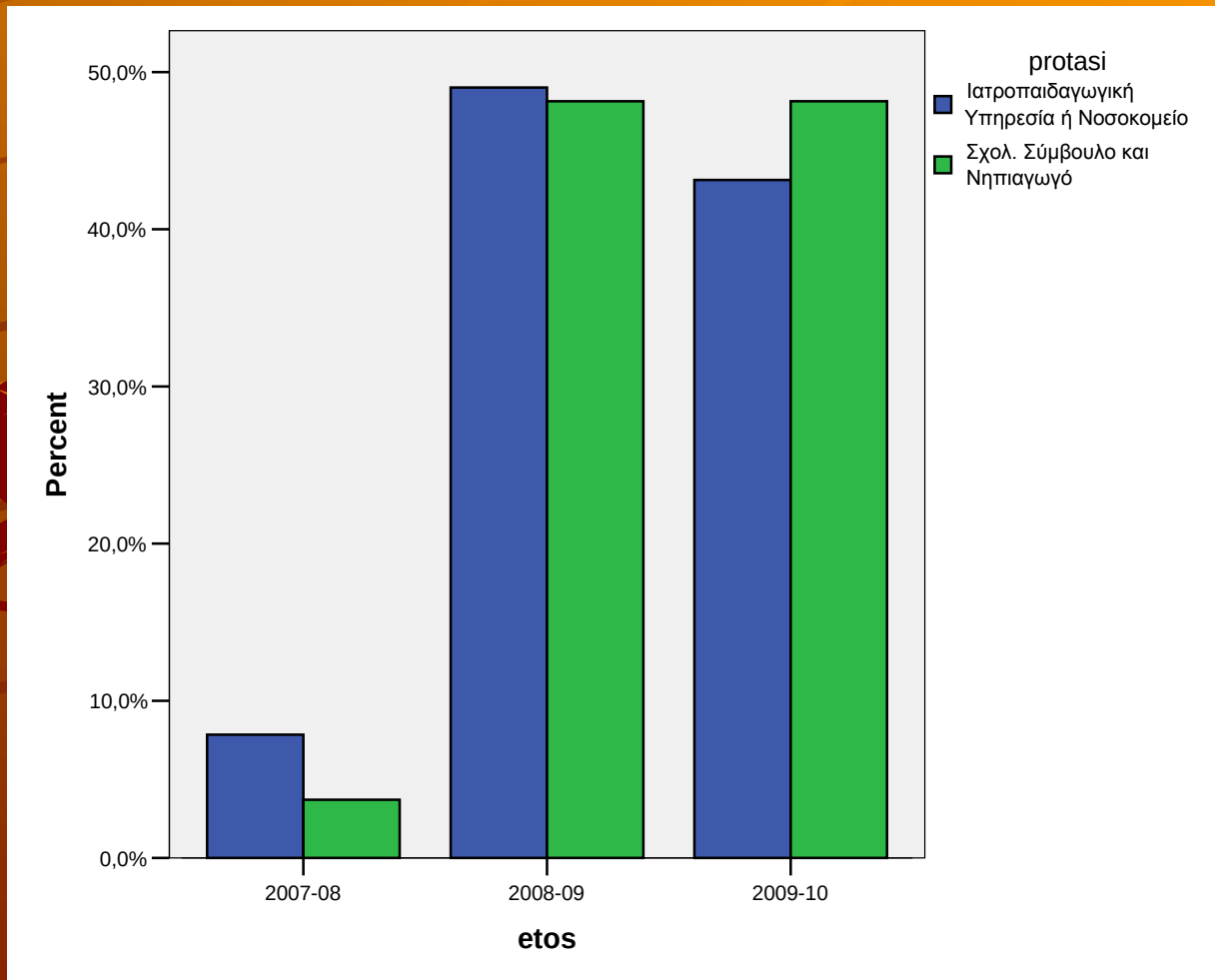

		Freque ncy	Percent
Valid	καλά	7	9,0
	πολύ καλά	15	19,2
	άριστα	16	20,5
	Total	38	48,7
Missin g	System	40	51,3
Total		78	100,0

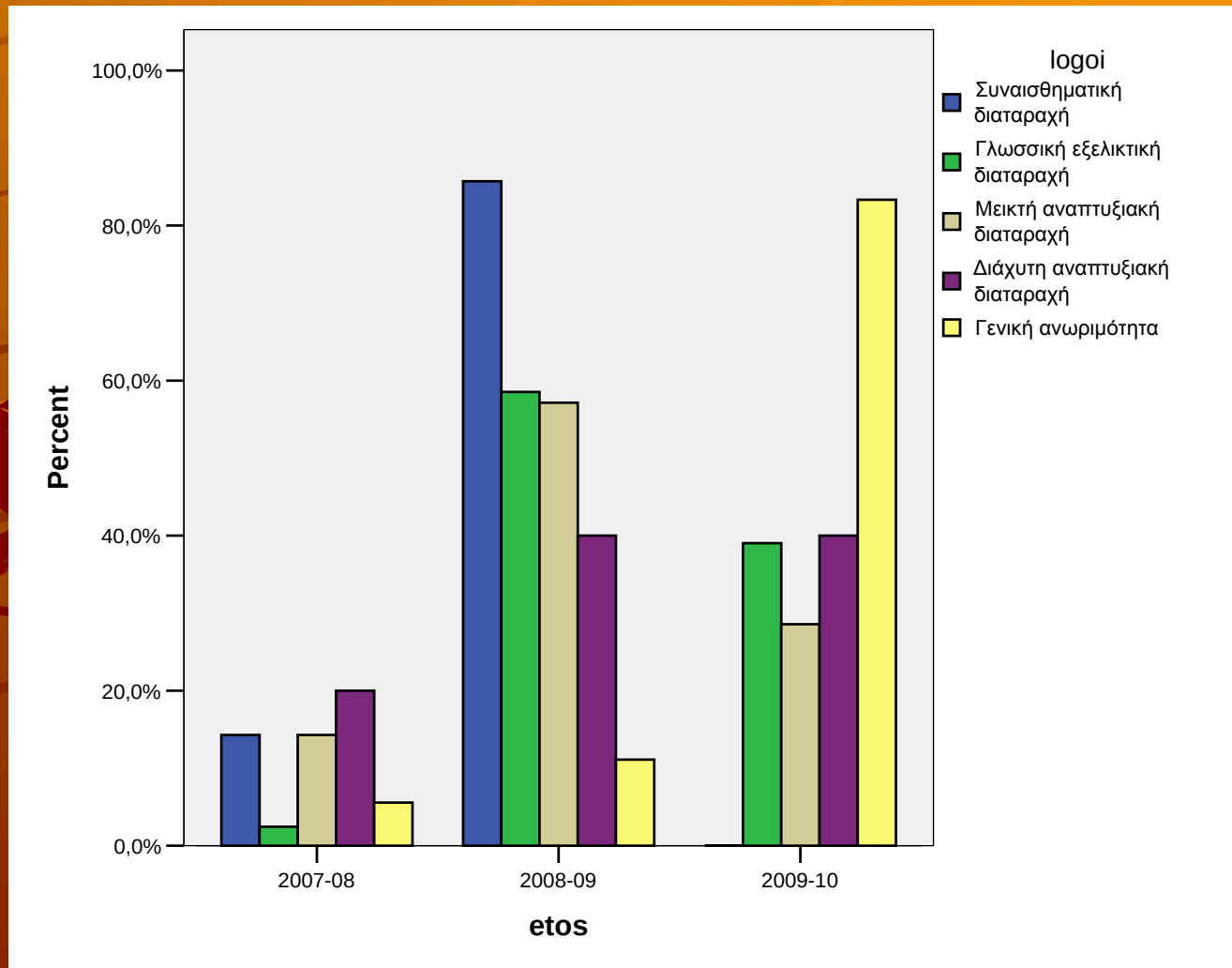
Υπολογισμός Διμεταβλητών Συχνοτήτων

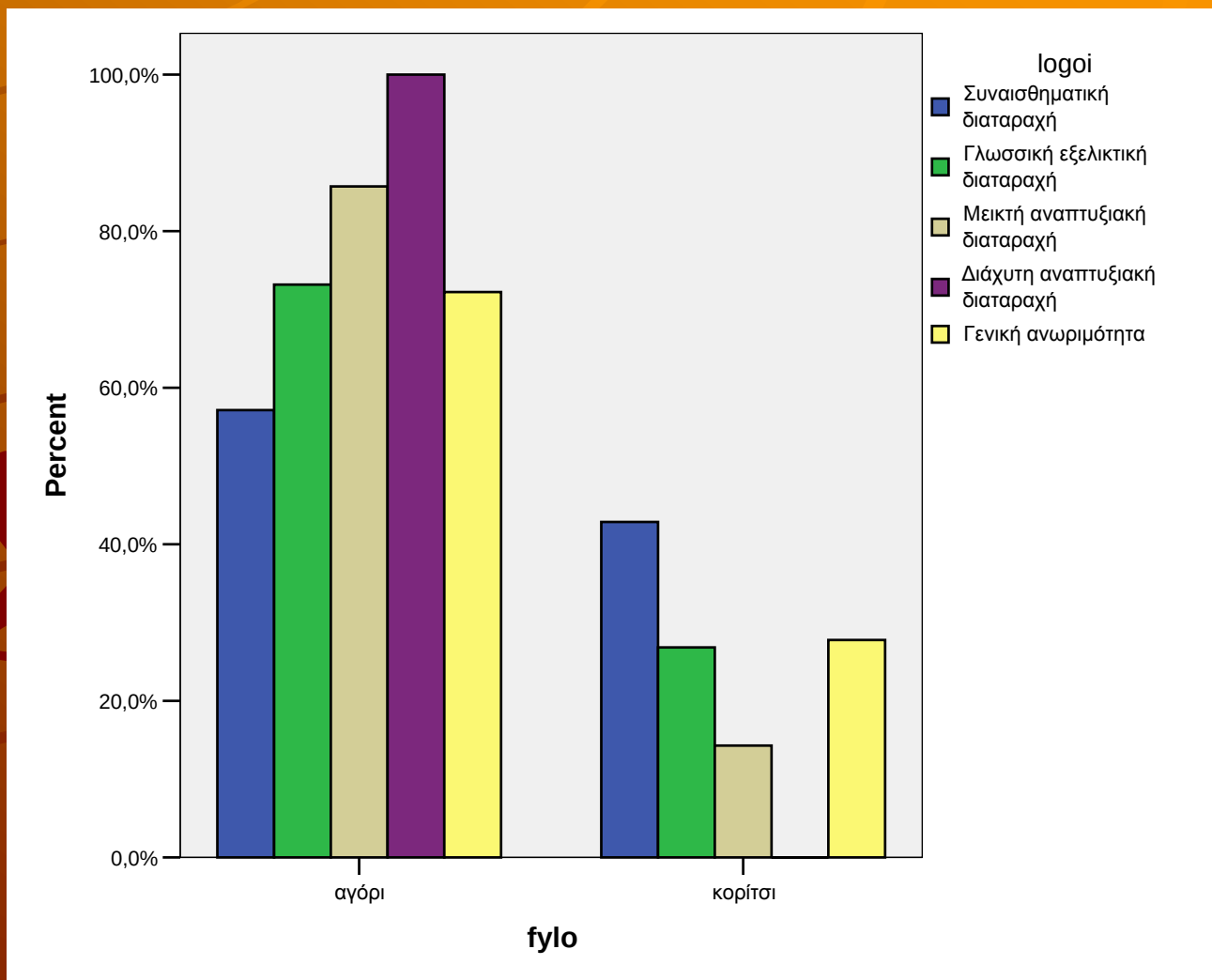
Από ποιόν προτάθηκε η επανάληψη ανά σχ. έτος

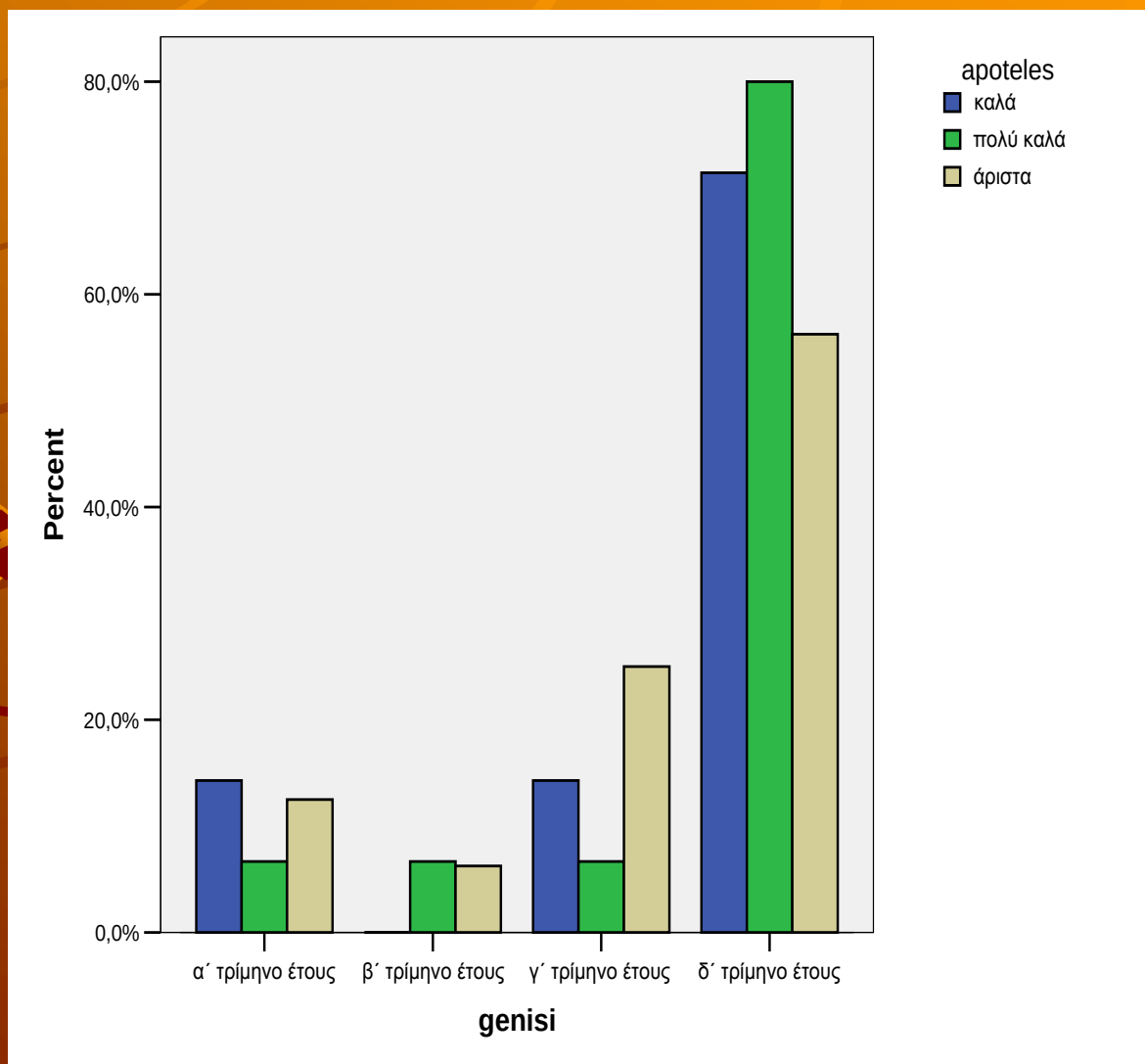
Λόγοι που αναφέρονται στην πρόταση ανά σχολικό έτος

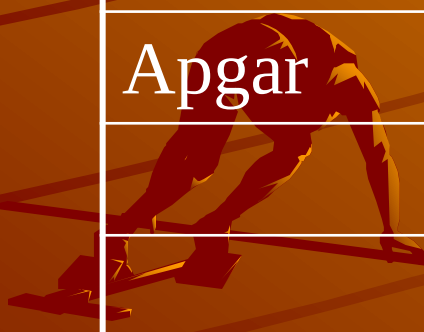
Για ποιους λόγους προτάθηκε η επανάληψη ανά φύλο μαθητή

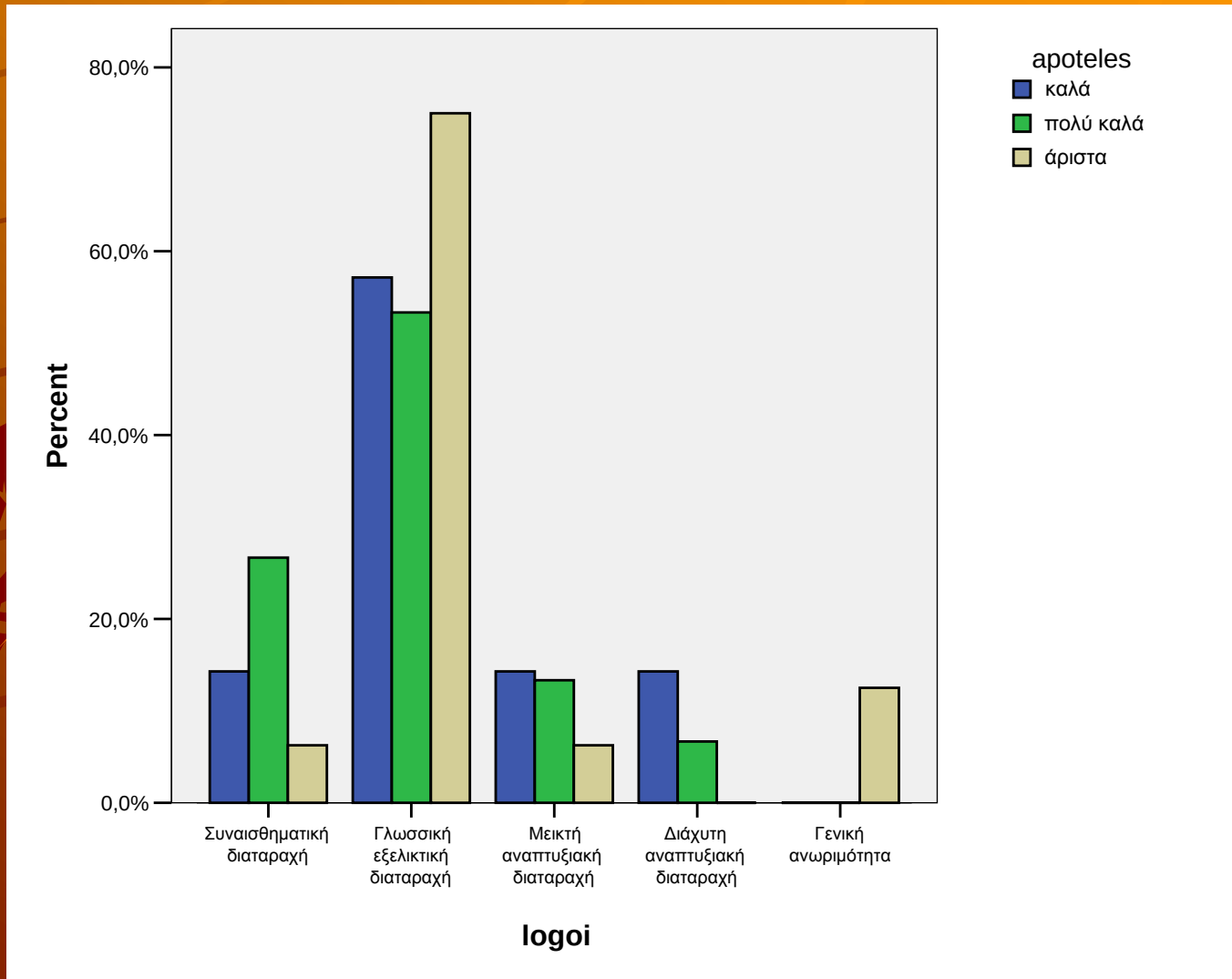
Αποτελέσματα της επανάληψης ανά τριμηνιαίο διάστημα γέννησης

Ποιος πρότεινε την επανάληψη σε σχέση με τους βαθμούς Apgar του παιδιού ως νεογέννητο (σχ. Έτος 2009-10)
(Activity, Pulse, Grimace, Appearance, Respiration)

		Πρόταση		Σύνολο
		Ιατροπαιδαγωγική Υπηρεσία ή Νοσοκομείο	Σχολικό Σύμβουλο και Νηπιαγωγό	
 Apgar	Λείπει	9	10	19
	8 βαθμοί	3	0	3
	9 βαθμοί	9	1	10
	10 βαθμοί	2	1	3
Σύνολο		23	12	35

Αποτελέσματα της επανάληψης σε σχέση με τους λόγους για τους οποίους προτάθηκε (σχ. Έτος 2008-09)

Συμπεράσματα της μελέτης

- ❖ Οι περιπτώσεις επανάληψης αυξάνονται στο εξαπλάσιο κατά το δεύτερο και τρίτο έτος εφαρμογής της υποχρεωτικής φοίτησης
- ❖ Τα αγόρια που επαναλαμβάνουν τη φοίτηση στο Νηπιαγωγείο είναι διπλάσια σε ποσοστό από τα κορίτσια.
- ❖ Ποσοστό 60% των περιπτώσεων αφορά σε παιδιά που έχουν γεννηθεί στο τελευταίο τρίμηνο του έτους.

Συμπεράσματα της μελέτης (συνέχεια...)

- ❖ Οι λόγοι για την επανάληψη είναι ποικίλοι, ενώ η γλωσσική εξελικτική διαταραχή κυριαρχεί.
- ❖ Οι προτάσεις έγιναν με γνωματεύσεις ιατροπαιδαγωγικής υπηρεσίας ή κρατικού θεραπευτηρίου σε διπλάσιο ποσοστό από εκείνες της Σχολικής Συμβούλου ΠΑ.
- ❖ Τα αποτελέσματα είναι θετικά και σηματοδοτούν την ομαλότερη μετάβαση και παρακολούθηση του προγράμματος του Δημοτικού Σχολείου.

Οφέλη

- ✦ Περισσότερο ομοιογενή τμήματα μαθητών στην Α΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου.
- ✦ Πρώιμη παρέμβαση και αντιμετώπιση των δυσκολιών.
- ✦ Άνοδος της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

Τέλος

Κάθε τέλος είναι μια αρχή,
Μετάβαση και συνέχεια
στην εκπαίδευση...

Σας ευχαριστώ!

